

אלמוות סיני *Paronychia sinaica* צמח רב שנתי

הגדל בסלעים (אפריל 2021)

ערגה אלוני

אלמוות סיני המשתייך למשפחת הציפורניים, הוא צמח רב שנתי הגדל בסלעים במדבר וגם באזורים בהם יורדים משקעים. הצמח נמוך 5-10 ס"מ, מאופיין בתפרחות בעלות אונות מכסיפות מרשימות.

הגבעולים עשבוניים דקים ושעירים מתפתחים מבסיס מעוצה בקרקע, להם פרקים צפופים או מרווחים. עלי לואי קרומיים יושבים במפרק. העלים פשוטים ושעירים, יושבים, מוארכים (כ1 ס"מ רוחבם 2-3 מ"מ). בסיסם מורחב ראשם מחודד לעיתים מסתיים בזיף מחודד קצר (Zohary 1966).

אלמוות סיני. מימין: אלמוות סיני הוא צמח רב שנתי הגדל במצוקים. צילם מורי חן המקור צמח השדה ©. מימין איור הצמח. המקור Zohary 1966.

הפרחים קטנים דו מיניים ואינם בולטים. מסודרים בתפרחות צפופות דמויות קרקפת המלוות בעלי לואי לבנים כסופים. הגביע 4-5 עלים מחודדים (אורך עלה כ 2-3 מ"מ). הכותרת בת 5 עלים, אבקנים 5 שווי אורך מסודרים סביב השחלה, בעלי מאבקים בולטים נושאי אבקה. השחלה עילית ירוקה, העלי מסתיים ב2 צלקות (פינברון-דותן, דנין 1991). הפרי הוא אגוזית חד זרעית. כל התפרחת לאחר הבשלת הפרי מתכת על הגבעול מלווה בלוואים המכסיפים. הזרעים דמויי ביצה חומים בהירים, כלואים בגביע. כל היחידה ניתקת מהגבעול בשלמותה ומופצת ע"י הרוח.

אלמוות סיני: מימין ובאמצע נראים ענפי הצמח השרועים, העלים קטנים ופשוטים. משמאל: הפרחים מלווים עלי לואי כסופים. צילמה ערגה אלוני ©

בארץ גדלים 7 מיני אלמוות: **א. שיכני, א. ערבי, א. הכסף, א. ארץ-ישראלי, א. סיני, א. כפוף גביע, וא. הקרקפות.** למעט **א. שכני** שהוא מין חד שנתי, כל האחרים רב שנתיים (פינברון-דותן, דנין 1991). שמידע (2005) מציין שמיני אלמוות נחלקים לשתי קבוצות: בעלי כותרת קטומה וזיף בולט בראשם וקבוצה שנייה-להם כותרת מחודדת שעירים בגבם. **אלמוות סיני** משתייך לקבוצה השנייה יחד עם **אלמוות ארץ-ישראלי** שהתמין **מאלמוות סיני** והוא אנדמי לגבעות הכורכר בחוף הים.

אלמוות סיני גדל בסלעים, בכיסי קרקע ובוואדיות ולא יוצר כר צפוף. נפוץ ברוב אזורי דרום הארץ משפלת פלשת, מדבר שומרון והרי יהודה דרומה.

מצוי בסיני, חצי האי ערב, עירק, אירן, ירדן ודרום מזרח סוריה.

ספרות:

פינברון-דותן נ. דנין א. 1991. המגדיר לצמחי-בר בארץ-ישראל. כנה. ירושלים.
שמידע א, 2005, צמחי ישראל המדריך השלם לצמחים ופרחים בא"י. הוצאת מפה.

Boulos L.1999. Flora of Egypt 1: 1-419. Al Hadara Publishing, Cairo

Collenette S. 1999 Wildflowers of Saudi Arabia: 1-799. National commission for wildlife conservation and development (NCWCD), Kingdom of Saudi Arabia

Zohary M. 1966. Flora Palaestina. The Israel Academy of Sciences and humanities Jerusalem, Vol. 1 p 131

תפוצת הצמח בעולם, <http://www.plantsoftheworldonline.org>

=====

כל הזכויות שמורות ל"כלנית" ©

לציטוט: אלוני ע 2021 אלמוות סיני *Paronychia sinaica* צמח רב שנתי הגדל בסלעים
(אפריל 2021). פורחי החודש, כתב-עת "כלנית", מספר 8.

<https://www.kalanit.org.il/paronychia-sinaica-04-2021>